

כ"ז תמוז ה'תשע"ז 21.7.17

מגזין מס' 439

ערב שבת פרשת מטות-מסעי/מברכים חודש מנחם אב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת סופיה שמחה בת חיים ומתילדה ת.נ.צ.ב.ה.

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייב כסנ"א

'לקחת אחריות' על פי פנימיות התורה

תמליל מעובד מתוך שיעורי הרב כלב

התבגרות פנימית אמיתית תובעת לקיחת אחריות על החיים שלנו, והשתדלותנו בזה מגלה בדרך ממילא את היחודי וחד פעמי שבנו! אלא שהחתייה הכנה אל ה'אני האמיתי' שבתוכנו מחייבת בעיקר את האומץ להתפקח... זהו תהליך (שמעורבות בו תחושות סותרות מן הקצה אל הקצה - צער וכאב לצד שמחה והתעלות) של צמיחה מחיל אל חיל שאינו מסתיים לעולם, ונמשך כל החיים: באופן בלתי נמנע, מצד אהבת עצמו הטבעית, כרוכה ההתפקחות במשברים וייסורי נפש (וגוף) מכאיבים מאד... אבל מצד שני, כיון שמדובר בעצם ב'מלחמת העצמאות' שלנו (במהלכה לומדים אנו אט אט לעמוד על רגלינו שלנו), הרי שהשמחה העצומה שממלאת אותנו מצד קניית חירותנו, מאפילה על ה'מחיר' היקר והכבד שלכאורה שילמנו! וכבר אמרו חכמינו "העיקר - לא לפחד כלל".

עלינו לבחור בחיים! ואין לנו מה להפסיד, כי אם רק להרוויח! כי כשאני בוחר בחיים, הרי יוצר אני בזה במו ידיי, כאן ועכשיו, תופעה מדהימה ומופלאה: אדם 'לא מושלם' ומלא פגמים כמוני מעמיד עצמו על דרך ומגמה חיוביים המובילים להחלמה ובריאות נפשית!...

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן זמן מתרחשת פתיחת שער רוחני,
 דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה
 ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח
 הטמונה באותו זמן.

שבת מברכים חודש מנחם אב

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת מטות-מסעי, מכריזים: המולד יהיה באור ליום שני, שעה 10:00 בבוקר, ו14 חלקים. ראש חודש אב ביום שני הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידיו, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומיחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את כל התהילים בשבת מברכים?"
מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע - הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה - ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בענייני נר מצוה ותורה אור.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') - יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו: "כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש..."

להלן הימים המיוחדים שבחודש מנחם אב, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

ט"ו באב - נוהגים בו מקצת יום טוב, זכר לארועים משמחים שאירעו ביום זה במהלך הדורות לישראל.

כ' באב - יום הסתלקות המקובל הרב החסיד לוי יצחק שניאורסון זכר צדיק לברכה, אביו של הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו.

א' באב - יום הסתלקות אהרן הכהן.

ה' באב - יום הסתלקות האר"י ז"ל.

ט' באב - יום צום ותענית. זכר לחורבנם של שני בתי המקדש (בית ראשון ובית שני).

בניין בית המקדש

הרבי מליובאוויטש קרא להוסיף בימי בין המצרים בלימוד התורה ובנתינת צדקה, ובמיוחד בלימוד עניני בית המקדש בתורה שבכתב, בתורה שבעל פה ובהלכה. על ידי לימוד זה נזכה שיתקיימו דברי המדרש: "לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה, ובשכר קרייתה, שיתעסקו לקרות בה, אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקים בבנין הבית".

עולם כמנהגו נוהג

אך השאלה הנשאלת כאן היא, למה חשוב כל כך שבית המקדש ייבנה גם בידי אדם? אם בין כך יהיו דברים שיהיו מוכרחים לבוא מהשמיים, מדוע לא יבוא הבית בשלימותו מלמעלה? ההסבר הפשוט לכך הוא, שבניית בית המקדש היא אחת מתרי"ג המצוות, ולכן הוא חייב להיבנות על ידי המשיח, כנציגו של עם ישראל. אולם בתורת החסידות אנו מוצאים הסבר מעמיק יותר. הרמב"ם פותח את פרק י"ב מהלכות מלכים במלים: "אל יעלה על הדעת שבימות המשיח ייבטל דבר ממנהגו של עולם, או שיהיה שם חידוש במעשה בראשית; אלא עולם כמנהגו נוהג". (מדובר, אגב, על התקופה הראשונה של ימות המשיח; בתקופה השנייה אכן ישתנו סדרי העולם). הרמב"ם אינו מדגיש זאת באקראי. חשוב לו לומר זאת, כיון שבכך באה לידי ביטוי מעלתה של הגאולה.

המדרש אומר, שכוונת הבריאה היא – "נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים". רצון ה' הוא, שהעולם הגשמי, התחתון והמוגבל יהיה 'דירה' לאורו האין סופי. אין זה חידוש שבעולמות העליונים, הטהורים והנאצלים, מאירה האמת האלוקית. התכלית היא, שגם בעולם הזה התחתון והנחות תאיר אמת זו במלוא זוהרה וביתר שאת.

שתי דיעות בדברי חז"ל

אנו מצפים לבוא המשיח ולבניין בית המקדש השלישי.

איך ייבנה הבית הזה, האם בידי אדם או בידי שמיים? בדברי חז"ל יש על כך שתי דיעות: דיעה אחת אומרת שהבית השלישי קיים כבר עכשיו בשמיים, ובבוא העת יירד ויעמוד על מקומו; הדיעה השנייה

(המובאת גם ברמב"ם כהלכה פסוקה) אומרת, שבית המקדש השלישי ייבנה על ידי המלך המשיח.

רבים מסבירים, שלאמיתו של דבר אין סתירה בין שתי הדיעות הללו: יהיו בבית המקדש השלישי דברים שייבנו בידי אדם, ויהיו בו דברים שיבואו מוכנים מהשמיים. בדרך זו גם מוסברת העובדה, שמסכת שלימה מפרטת את מידותיו של בית המקדש השני, שמטרתן לשמש בסיס לבניין הבית השלישי, וזאת בשעה שבספר יחזקאל מובאים פרטים שונים אודות מבנהו של בית המקדש השלישי, והם שונים מצורתו וממבנהו של בית המקדש השני – אלא שעלינו לבנות את הבית השלישי על פי מתכונתו של הבית השני, והשינויים שעליהם מדובר בספר יחזקאל, יבואו מהשמיים.

בתחתונים', במובנו האמיתי של המושג. העולם שיהיה 'דירה' לה' לא יהיה אותו עולם תחתון שבו למדו יהודים תורה וקיימו בו מצוות, אלא עולם עליון יותר. ואילו הכוונה העליונה היא, שדוקא העולם הזה הגשמי והתחתון, על כל גדריו והגבלותיו - הוא עצמו יהיה 'דירה' לקב"ה. הגילוי האלוקי המופלא של ימות המשיח, יאיר איפוא בעולם זה כמות שהוא!

זהו גם ההסבר הפנימי לכך שהמשיח הוא זה שיצטרך לבנות את בית המקדש השלישי. הכוונה היא שהגילוי האלוקי יבוא אל תוך המציאות הגשמית, כפי שהיא נעשית על ידי מעשי בני אדם. רק לאחר שבית המקדש ייבנה על ידי המלך המשיח, יבואו ויירדו מהשמיים כל הדברים שאינם יכולים להיעשות על ידי בני אדם.

תפקיד זה הוטל על העם היהודי. על ידי העבודה בלימוד התורה ובקיום המצוות, אנו מכשירים את העולם להיות ראוי לגילוייה של האמת האלוקית. לעת עתה אין אנו רואים את אשר מתחולל בעולם כתוצאה מעבודת התורה והמצוות, ולכן אנו מצפים לימות המשיח, שאז יוסרו המסכים המסתירים, ונראה כולנו כיצד הוכן העולם להיות 'דירה' לקב"ה, שיירד לשכון בו במלוא הגילוי.

לא עולם אחר

משום כך חשוב להדגיש, שהעולם שיהיה בימות המשיח לא יהיה עולם שונה מהעולם שלנו; שהרי אם יהיה זה עולם אחר, עולם נעלה יותר - לא תהיה זו 'דירה

דברים שכדאי לדעת על בית המקדש

- הוא המקום הקדוש ביותר בכל העולם.
- השכינה לא זזה לעולם ממקום המקדש (ב'שמות רבה' פרשה ב',ב' נאמר: "לעולם אין השכינה זזה מכותל המערבי").
- בזמן שבית המקדש היה קיים, לא רק עם ישראל היה חש בקדושה האלוקית ששרתה במקום. אף אומות העולם היו משגרים קרבנות ומתנות לבית המקדש.
- עשרה ניסים גלויים נעשו בבית המקדש, ומהם: לא נראה זבוב בבית המטבחים, מעולם לא ניצחה הרוח את עמוד העשן שהיטמר בצורת עמוד ישר מן הקטורת, ולא כיבו הגשמים את האש שעלתה מעצי המערכה שעל גבי המזבח, ולא הסריח בשר הקרבנות.
- בזמן שהיה בית המקדש קיים היתה חובה על כל איש ישראל 'לעלות לרגל' שלוש פעמים בשנה לבית המקדש: בפסח, בשבועות ובסוכות. גם בזמננו משתדלים לעלות לכותל המערבי בשלושת הרגלים האמורים.
- בית המקדש הוא מקום הקרבת הקרבנות. אדם שחטא בשוגג, היה עליו להביא קרבן חטאת. מי שארע לו נס או שמחה משפחתית - היה חייב להביא קרבן תודה. כמו כן הוקרבו 'קרבנות תמיד' בכל יום וקרבנות מוספים בשבתות, בראשי חודשים ובחגים.

הסיפור השבועי

מהומה בטבריה

התבונן חכם שלמה במקטרת, מנסה לאמוד את שווייה, ופתאום קרא הערבי: "נתת לי תשע מג'דות בלבד!".
 "לא ייתכן!", השיב חכם שלמה בנחרצות, "ספרתי בעצמי עשרה מטבעות".

חבריו של הערבי ספרו את המטבעות ואף הם תמכו בדבריו כי מספרם תשע ולא עשר. אולם חכם שלמה התבצר בעמדתו וטען כי מסר ללווה עשרה מטבעות.

נוצרה מהומה. אלה טוענים כי חכם שלמה ניסה לרמות את הערבי, ואילו הסוחרים היהודים שנכנסו לחנות טוענים כי חכם שלמה אדם ישר הוא ולא ירמה איש.

בלהט הוויכוח טען חכם שלמה שבוודאי מסתיר הערבי את המטבע החסר בארנקו. הערבי חייך חיוך מנצח, ובהפגנתיות הוציא את ארנקו ושפך את תכולתו על השולחן. המטבע לא היה שם.

השוק היה כמרקחה. היהודים והערבים ניצבו משני צידי המתרס, מטיחים האשמות אלו באלו. המתח הגואה עמד להתפרץ עוד רגע לקטטה אלימה.

בתווך עמד חכם שלמה בפנים חיוורים. הוא עצם את עיניו ולחש: "אלקא דמאיר ענני!". כשאמר את התפילה שלוש פעמים, פקח את עיניו והרים את ידו. הקהל השתתק.

"מבקש אני", הכריז בקול רם, "שהלווה יפתח את קופסת הטבק שלו. אם לא ימצא שם המטבע החסר – מבטיח אני שאתן לו את כל תשעת המטבעות במתנה ואשיב לו את מקטרתו. אך אם ימצא המטבע – יועבר למשטרה!".

הצעתו של חכם שלמה נתקבלה פה אחד על ידי הנוכחים. כולם הביטו בלווה וראו כי פתאום נפלו פניו. עיניו התרוצצו אנה ואנה בבהלה וידיו ורגליו רעדו. מאחר שהתמהמה לעשות כפי שהוכרע, ניגש אליו אחד

צעקות רמות בקעו מחנותו של חכם שלמה אוחנה בשוק של טבריה. עד מהירה נוצר שם מעגל של מתקהלים. הרוחות התלהטו. הניצים השמיעו את טענותיהם בטונים גבוהים.

חכם שלמה היה יהודי תלמיד חכם, שהתפרנס ממסחר. היתה לו חנות בשוק. כמה ימים בשבוע ישב בחנותו ובימים האחרים נדד בכפרים והציע את מרכולתו לתושביהם. מי שלא היה יכול לשלם במזומן נתבקש להפקיד משכון עד תשלום החוב.

זמן מה קודם אותו אירוע נכנס לחנות סוחר ערבי נכבד, קנה סחורה רבה, והפקיד משכון יקר – טבעת זהב משובצת אבן חן נדירה.

כעבור כמה ימים בא הערבי לשלם את חובו ולקבל בחזרה את משכונו. פתח חכם שלמה את מגרת השולחן כדי להוציא ממנה את הטבעת – ופניו חוורו: הטבעת איננה. הוא חיפש בכל מקום אפשרי בחנות, אך לשווא – הטבעת נעלמה כאילו בלעה אותה האדמה.

צער רב מילא את לבו. עד שתימצא הטבעת לא יוכל לקבל את כספו, ומדובר היה בנזק גדול.

חכם שלמה עשה מה שנהג לעשות בכל עת שנזקק לישועת ה' – הוא ירד לטבול בכינרת, לבש את בגדי השבת, ופנה לקברו של רבי מאיר בעל הנס. שם קרא פרקי תהילים בדמעות, וכשסיים – ביקש שלוש פעמים: "אלקא דמאיר ענני!".

חלפו ימים מספר. שוב באו לחנותו ערבים נכבדים מכפרי האזור. מקצתם ביקשו לקנות סחורה חדשה, ואחרים באו לשלם את חובם. אחד מהם, שהיה לקוח מוכר לחכם שלמה, בא לבקש הלוואה של עשר מג'דות. חכם שלמה מנה את הכסף ונתנו בידו, והערבי מסר לו כמשכון מקטרת עתיקה מצופה כסף.

הערבי פרץ בבכי, נפל על ברכיו והתחנן לפני חכם שלמה שיחוס עליו. "נשבע אני שלעולם לא אעשה זאת שוב", בכה.

רחמיו של חכם שלמה נכמרו על הערבי, והוא סלח לו, והתרה בו כי אם ינסה עוד פעם אחת לגנוב - רע ומר יהיה סופו.

הרוחות נרגעו והשגרה שבה לשרות בשוק הטברייני. הסוחרים התפזרו איש איש לחנותו ולדוכנו, ורק חכם שלמה אוחנה נעל את חנותו ומיהר לרדת לכינרת. הוא טבל והיטהר, לבש את בגדי השבת, וניגש בדחילו ורחימו לקברו של התנא רבי מאיר בעל הנס - לשאת תפילת תודה על הנס שהתחולל לו.

(על-פי 'זמרת הארץ')

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע

הנכבדים הערבים והוציא מחיקו את קופסת הטבק, פתח אותה ושפך את תכולתה על השולחן. האיש פשפש בערמת הטבק, ולפתע נתקלו אצבעותיו במטבע... "הנה הוא!", הניף הזקן את המטבע האבוד. הלווה השפיל את מבטו בכלימה. כעבור רגע הבחין חכם שלמה בעוד חפץ המבצבץ בתוך הטבק. הוא הסיר את הטבק ושלף את החפץ. זו הייתה הטבעת האבודה!

"זו טבעת הזהב שקיבלתי משכון מערבי פלוני והיא היתה שמורה בחנותי! אני מחפש אחריה זמן רב!", קרא חכם שלמה בהפתעה. הלווה הערבי הבין כי כלתה אליו הרעה וקלונו נחשף. עתה התברר כי אם לא דיי בניסיונו לגנוב מג'ידה מחכם שלמה טוב הלב, הוא גם גנב בעבר את הטבעת היקרה. "הסגר אותו למשטרה!", תבעו הערבים בזעם מחכם שלמה.

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת מטות מסעי

מטות

התחייבות בלשון נדר או שבועה

ראשי המטות מכונסים ע"י משה רבנו, והוא מלמד את דיני הנדר והשבועה על מנת שיעבירו לידיעת כל בני ישראל.

דינים אלה שורשם בכתוב "לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה". אדם שקיבל על עצמו ענין כלשהו בלשון נדר או שבועה, הרי מחוייב הוא לקיים את התחייבותו, שאם לא כן חילל בזה מוצא פיו.

נערה הנודרת, בו ביום מבטל אביה את נדרה. ובאם לא ביטל אביה את נדרה, חייבת היא לקיימו. נדרה אשה נשואה, ייפר או יקיים בעלה את נדרה. אשה אלמנה או גרושה, אין לאיש סמכות להפר או לקיים נדרה.

נקמת ה' במדיינים

כזכור, בפרשה הקודמת פרשת פינחס, הוגדרו המדיינים אויבי קדושת ישראל. ובפרשתנו, ה' מצוה את משה כי ינקום קודם מותו במדיינים.

משה רבנו מגייס שניים עשר אלף חיילים - אלף אנשי צבא מכל שבט ושבט משניים עשר השבטים. בראש שניים עשר אלף החיילים עומד פינחס בן אלעזר הכהן, אשר נוטל עמו אל המלחמה את ארון הברית ואת ציף הקודש של הכהן הגדול ואת חצוצרות התרועה.

צבא ישראל מנצח במלחמה והורג את כל הזכרים, בהם חמשת מלכי מדין ובלעם נביאם הרשע. ערי מדין

נשרפות כליל באש, והנשים והילדים וכל רכוש המדיינים נלקחים שלל ע"י הלוחמים ומובאים אל מחנה ישראל.

כעסו של משה ודיני טהרת הלוחמים והכלים

אנשי חיל צבא המלחמה משאירים בחיים את בנות מדין (אשר החטיאו את בני ישראל) והדבר מכעיס את משה ואלעזר. על כן מצוה משה להרוג את כל הנשים המדייניות הבוגרות ואת כל הילדים ממין זכר. הלוחמים שנטמאו בבואם במגע עם המתים ימתינו מחוץ למחנה, שם יהיה עליהם להיטהר ביום השלישי והשביעי טרם כניסתם למחנה.

עתה מפרט אלעזר הכהן את הדינים שקיבל ממשה בנוגע לטהרת הכלים: כלים שנטמאו בטומאת מת יש לנקותם היטב ולטהרם, וכן להסיר ולטהר את הבלוע בדפנותיהם. הכלים ששימושם באש - טהרתם על ידי ליבונם באש, והכלים ששימושם בצונן - טהרתם על ידי טבילתם במים קרים.

חלוקת השלל, הפרשת התרומות ומתן התכשיטים

הקב"ה מצוה את משה להעריך את כמות השלל המדייני וקובע את דרך חלוקתו: מחציתו ללוחמים, ומחציתו לכל העם. על הלוחמים להפריש מחלקם אחד מחמש מאות (0.2 אחוז) עבור הכהנים, ועל העם להפריש מחלקו אחד מחמישים (2 אחוז) עבור הלויים.

התורה מפרטת את פריטי השלל, מניינם וכן את החלק שהופרש לכהנים וללויים.

מחמשת חומשי תורה.

התורה מונה בפרשתנו את ארבעים ושניים מסעותיהם וחניותיהם של בני ישראל בארבעים שנות נדודיהם במדבר. החל מיציאתם ממצרים בחמשה עשר לחודש ניסן, בהותירם את המצריים קוברים את מתיהם הבכורים, ועד לחנייתם על גדת נהר הירדן המזרחית בערבות מואב.

בתוך מניין המסעות, מזכירה התורה את מיתת אהרן בראש חודש אב בשנה הארבעים לצאתם מארץ מצרים, והוא בן 123 שנה. כמו כן מרמזת התורה אודות הכנעני המנצל את האבל ושברון הלב על מות אהרן, כדי לתקוף את בני ישראל בשעתם הקשה בנסיון להביסם בקרב.

גירוש הזרים וגילוליהם מן הארץ

ערב הכניסה לארץ מצוה הקב"ה את משה למסור לבני ישראל באזהרה חמורה כי כדי לחיות בארץ בבטחון ובשלווה, יהיה עליהם להכרית כליל את סממני העבודה הזרה של יושבי הארץ ואת אליליהם. יתירה מזו, מוסיף הוא ומזהיר, כי אם לא ישמידום כליל יהפכו הנשארם מיושבי הארץ ברבות הימים לצרי ישראל, וגילוליהם לפיתוי ולפגע רע רוחני.

פירוט גבולות הארץ המובטחת

ה' מפרט בפני משה את גבולות הארץ, על פיהם יתנהל מסע כיבושה. בתוך גבולות אלה יתנחלו בני ישראל למעט בני השבטים ראובן, גד וחצי שבט המנשה, אשר נחלתם, כאמור, בעבר הירדן המזרחי.

ראשי העם האחראים על חלוקת הארץ

עוד בטרם החל מסע הכיבושים, קובע ה' מראש מי יהיו ראשי העם אשר יחלקו את הארץ לשבטי ישראל. ומפרטת התורה כי בראש העם יעמדו אלעזר הכהן ויהושע בן נון, ותחתם נשיאי השבטים המוזכרים בשמותיהם.

בתום החלוקה, ניגשים ראשי הצבא אל משה ומביעים את רצונם לתרום לה' את הכלים ותכשיטי הכסף והזהב שבזו - ביטוי ואות לרגשי תודתם לה' על שיבת הלוחמים אל המחנה מן המלחמה בשלום ללא נפגעים. משה ואלעזר מביאים את תרומתם לאוהל מועד למשמרת, זיכרון לסיפור הנס ולתרומת הלוחמים.

נחלת גד, ראובן וחצי המנשה

בני השבטים גד וראובן פונים למשה ומבקשים לנחול נחלתם ממזרח לירדן, מקום עתיר מרעה לצאנם הרב. משה חושש כי בכך מבקשים הם לפטור עצמם מלהשתתף עם אחיהם במלחמות כיבוש הארץ והסדרת הנחלות. על כן הוא חוזר ומזכיר בפניהם את סיפור עונשם הקשה של המרגלים שהניאו את לב העם מלהיכנס לארץ.

מיד מבהירים בני גד וראובן למשה כי אין מבוקשם דומה כלל לחטא המרגלים חלילה. וכראיה מכריזים הם כי מוכנים הם לצאת חלוצים לפני מחנה ישראל למסע כיבושה של ארץ ישראל המערבית.

משה חש בכנות דבריהם ומציב בפניהם תנאי: ארץ ישראל המזרחית אכן תהיה להם לנחלה, אך יהיה זה רק לאחר שיעברו את הירדן וילחמו שכם אחד עם אחיהם. משה מוסר את הדברים לידיעת תלמידו יהושע בן נון אשר ינהיג את העם אחרי מותו אלי כיבוש הארץ המובטחת וחלוקתה לנחלות.

בני השבטים גד, ראובן וחצי שבט מנשה, אותם מצרף בינתיים משה אליהם, מקימים בהנחיית משה ערים בארץ ישראל המזרחית ומושיבין בהן את נשיהם, ילדיהם וצאנם. ובהתאם להתחייבותם, יוצאים הם עם כלל ישראל לחציית נהר הירדן לקראת מלחמת כיבוש הארץ.

מסעי

מסעות בני ישראל במדבר

פרשת מסעי חותמת את ספר במדבר, החומש הרביעי

מגרשים וערי מגורים לשבט לוי

הלוויים, שלא כשאר השבטים, אינם נוחלים חלק בארץ. מקומות מגוריהם מפוזרים ואינם כוללים שטחי מרעה וחקלאות כיון שאין עיסוקם אלא בעבודת הקודש ובלימוד התורה. בני שבט זה מיוחדים להם ארבעים ושמונה אזורי התיישבות בישראל, ובהם שש 'ערי מקלט' להורגים בשגגה.

שש ערי המקלט

התורה מבחינה בין רוצח בכוונה תחילה שעליו לעמוד לדין (ובאם יורשע במשפט - דינו מיתה), לבין הורג בשגגה. השוגג אינו מחויב בדין, אך כדי להינצל מנקמת קרובו של הנהרג (גואל הדם) עליו לנוס עד למשפטו אל אחת משש ערי המקלט - שלוש בעבר הירדן המזרחי, ושלוש נוספות בגדתו המערבית. כאשר נפסק בבית דין כי הרצח היה בשגגה, אזי אוסרת התורה לנקום באיש השוגג כל זמן ששוהה הוא בעיר מקלט (ערי המקלט מיועדות רק להורג בשגגה), שם הוא מוגן מפני נקמת גואל הדם. אמנם, יציאתו מעיר מקלטו לחזור לעירו בבטחה תתאפשר רק לאחר מות הכהן הגדול. ובאם יצא מעיר

המקלט קודם מות הכהן הגדול - דמו בראשו.

בין הדברים מפרטת התורה כמה מהדינים בנושא זה: הרוצח במזיד, והעידו שני עדים על מעשהו - דינו מוות, ועל גואל הדם להורגו; כך הוא גם לגבי אדם שארב לשונאו ורצחו; על העדים לוודא כי הרוצח היה מודע היטב להתראתם; התורה אוסרת להרוג אדם על פי עדותו של עד אחד; חובה להמית את הרוצח במזיד ואין לפוטרו מעונשו תמורת תשלום דמי כופר לכפרתו; כמו כן על הרוצח בשגגה להמלט לעיר מקלט וגם במקרה זה אין להמיר זאת בכופר.

נישואי בנות צלופחד לבני שבטן בלבד

לאחר שנפסק, כמסופר בפרשת פינחס, כי בנות צלופחד זכאיות לרשת את נחלת אביהן (שמת בלא שהותיר בנים), נוצרת בעיה חדשה: אם תנשאנה בנות שבט אחד לגברים משבט אחר, תעבור ירושת נחלתן לשבט אחר! ואכן על מנת לפתור בעיה זו מצוה משה את בנות צלופחד שלא תנשאנה אלא לגברים מבני שבטן, כדי שלא תעבור נחלתן לשבט אחר.

בסיום פרשתנו מספרת התורה אודות נישואי בנות צלופחד, כציווי משה, לבני דודיהן מבני שבטן.

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודר

Www.tanyaor.com

חסידות על הפרשה מטות-מסעי

מסע הדורות מגלות לגאולה פרשת מסעי

פרשת מסעי נקראת לעולם בימי בין המצרים. חושך הגלות אינו אלא הכנה והקדמה לאור הגאולה, וכך המשמעות הפנימית של מסעות בני ישראל היא – מסע הדורות מגלות לגאולה; מהמדבר שהוא סמל הגלות, ל"ירדן יריחו", רמז למשיח שעליו נאמר (ישעיה יא), "והריחו ביראת ה'".

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת מסעי תשד"מ)

התוקף להתנזר גם מן המותר וידבר משה אל ראשי המטות (ל,ב)

מדוע נקט הכתוב "מטות" ולא "שבטים"?

'מטה' הוא ענף קשה וחזק, שנפרד מן האילן, ואילו 'שבט' הוא ענף המחובר עדיין לאילן, שהוא רך. לענין נדרים דרושה בחינת "מטות" דוקא, שכן הנודר נדר מקדש את עצמו במותר לו ומתנזר גם מדברים המותרים, ועבודה זו דורשת תקיפות ונחישות.

(אור התורה' במדבר עמ' אש"א)

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים מפי הרב כלב!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

בקרו אותנו באתר
 המחודש www.tanyaor.com
 וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
 בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפשו

תניא
 מודעות
 עצמית
 ביהדות

YouTube f

שבת שלום!!!

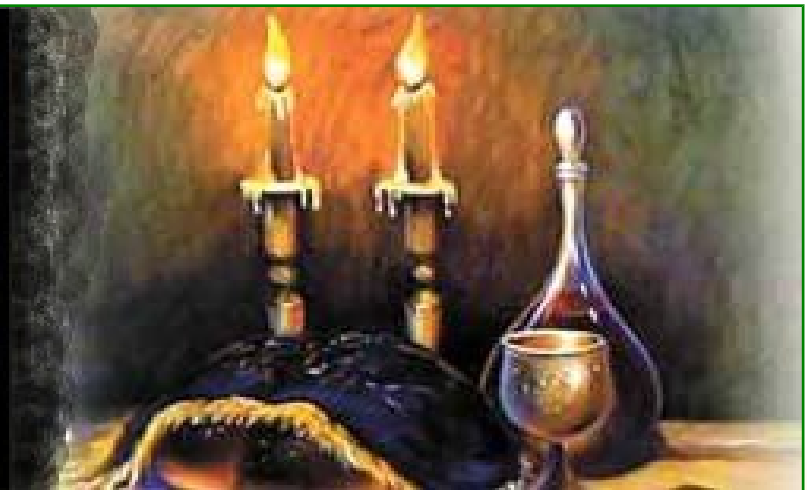
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	כניסת השבת	עיר (שעון קיץ)
20:23	19:08	י-ם
20:26	19:23	ת"א
20:27	19:16	חיפה
20:25	19:24	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון